

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

Кафедра теорії та методики фізичної культури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор із науково-педагогічної
роботи _____ Н. І. Василькова

05 вересня 2018 р.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Сучасні технології викладання спортивних дисциплін
Ступінь магістра**

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Код та найменування спеціальності 014 Середня освіта

Предметна спеціалізація 014.11 Середня освіта (Фізична культура)

Факультет фізичної культури та спорту

Розроблено та внесено: Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського.

Розробник програми: Лісенчук Геннадій Анатолійович, професор кафедри теорії та методики фізичної культури, доктор наук з фізичного виховання і спорту, професор.

Програму схвалено на засіданні кафедри теорії та методики фізичної культури

Протокол від «27» серпня 2018 року № 1

Завідувач кафедри теорії та методики

фізичної культури _____ (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією факультету фізичної культури та спорту

Протокол від «28» серпня 2018 року № 1

Голова навчально-методичної комісії _____ (Литвиненко О. М.)

Програму погоджено навчально-методичною комісією університету

Протокол від «05» вересня 2018 року № 2

Голова навчально-методичної комісії університету _____ (Василькова Н. І.)

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни «Сучасні технології викладання спортивних дисциплін» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 014 Середня освіта предметної спеціалізації 014.11 Середня освіта (Фізична культура).

Предметом вивчення курсу є стан розвитку сучасних технологій у педагогічній і спеціальній науках та особливості розвитку сучасних технологій у викладанні спортивних дисциплін.

Міждисциплінарні зв'язки: Ефективне впровадження даного курсу забезпечують ряд міждисциплінарних зв'язків, які у поєднанні утворюють комплексну систему з формування цілісних знань, умінь та практичних навичок підготовки майбутнього фахівця, обумовлених метою та завданнями дисципліни «Сучасні технології викладання спортивних дисциплін», серед них: «Педагогіка», «Історія фізичної культури», «Методика викладання теорії та методики фізичного виховання у закладах вищої освіти», «Теорія і методика фізичного виховання», «Психологія».

Програма навчальної дисципліни складається з таких **кредитів:**

Кредит 1. Технологічний підхід і новітні інформаційні технології в сучасній освіті.

Кредит 2. Технологія функціонування системи фізичного виховання.

Кредит 3. Вплив педагогічної технології фізичної культури на особистість школяра.

Кредит 4. Сучасні педагогічні технології підвищення професійної спрямованості фахівця фізичної культури у навчально-виховному процесі сучасної школи.

Кредит 5. Окремі напрями використання технології фізичної культури в навчально-виховному процесі.

Кредит 6. Технологія проведення рухливих ігор на уроках фізичної культури в сучасній школі.

Кредит 7. Технологія етикету сімейних відносин – один зі складників професійної підготовки майбутнього вчителя, тренера, вихователя.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою навчальної дисципліни є розширення й поглиблення знань про стан розвитку сучасних технологій у педагогічній і спеціальній науках та особливостями розвитку сучасних технологій у викладанні спортивних дисциплін.

1.2. Основними завданнями курсу є:

- ознайомлення студентів випускних курсів з особливостями сучасних технологій викладання спортивних дисциплін;

- опанування знаннями, вміннями та навичками, що сприяють підвищенню якості підготовки викладача незалежно від статі чи спортивної кваліфікації;

- ознайомлення із сучасними методами навчання й викладання у різних структурних утвореннях;

- вивчення сучасних педагогічних технологій у освітньому процесі та оволодіння технікою, засобами та прийомами їх впровадження.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

Загальні (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу, здатність вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень; аналізувати розвиток науки в системі цивілізаційного розвитку; мати уявлення про типи наукової раціональності; виявляти перспективи науково-технічного розвитку у світлі діалогу культур; оцінювати події наукового світогляду; застосовувати системний підхід до сприйняття розвитку науки.

ЗК-3. Здатність оперувати основними поняттями й термінами інформаційно-комунікативних технологій; використовувати медіатизацію, комп'ютеризацію, інтелектуалізацію в навчальній діяльності; визначати функції інформатизації вищої школи; усвідомлювати види та методiku створення Інтернет-проектів; студіювати вимоги до створення електронного підручника.

ЗК-5. Здатність до самостійного освоєння й використання нових методів дослідження, до освоєння нових сфер професійної діяльності

ЗК-6. Здатність формувати ресурсно-інформаційні бази для здійснення практичної діяльності в різних сферах

ЗК-7. Здатність самостійно здобувати й використовувати, у тому числі за допомогою інформаційних технологій, нові знання й уміння, безпосередньо не пов'язані зі сферою професійної діяльності

ЗК-8. Вільно користується українською й іноземною мовами як засобом ділового спілкування

Фахові (ФК):

ФК 2. Здатність використовувати знання сучасних проблем науки й освіти під час вирішенні професійних завдань;

ФК 3. Здатність здійснювати професійну й особистісну самоосвіту, проектувати подальші освітні маршрути й професійну кар'єру.

ФК 4. Застосовувати сучасні методики й технології організації освітньої діяльності, діагностики й оцінювання якості освітнього процесу з різних освітніх програм.

ФК 5. Готовність до розробки й реалізації методичних моделей, методики, технологій і прийомів навчання, до аналізу результатів процесу їхнього використання в організаціях, що здійснюють освітню діяльність.

ФК 8. Здатність розробляти цільові тренувальні програми й плани підготовки спортсменів різної кваліфікації.

ФК 9. Здатність розробляти плани, програми й методики проведення досліджень в області фізичної культури й спорту, самостійно здійснювати наукове дослідження.

ФК 10. Здатність аналізувати й проектувати на сучасному рівні освітній процес, науково-дослідну, організаційно-управлінську, спортивну, фізкультурно-оздоровчу діяльність, у тому числі в умовах інклюзивної освіти.

ФК 12. Здатність розробляти проекти й методичну документацію в сфері фізичної культури й спорту з обліком соціальних, морфофункціональних, психологічних особливостей контингенту різної статі й віку, природничих і економічних особливостей регіону.

ФК 14. Здійснювати планування, організацію, контроль і корегування освітнього процесу; науково-дослідної, організаційно-управлінської, спортивної, фізкультурно-оздоровчої діяльності.

ФК 18. Використовувати здоров'язберігаючі технології на користь збереження, зміцнення і формування здоров'я.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Розв'язує складні задачі та проблеми, що потребують оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН3. Демонструє уміння планувати, чітко формулювати цілі, застосовувати різноманітні методики, технології, які сприятимуть ефективній організації навчально-виховного процесу.

ПРН8. Демонструє уміння у розробці навчально-методичних матеріалів (робочих програм, навчально-тематичних планів) на основі освітнього стандарту та зразкових програм з урахуванням виду освітньої установи, особливостей класу / групи та окремих учнів.

ПРН9. Демонструє знання законів природничо-наукових дисциплін у професійній діяльності, застосовує методи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

ПРН10. Здатний до професійної самоосвіти, особистісного зростання, проектування подальших освітніх траєкторій

ПРН11. Вміє аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері освіти.

ПРН 13. Здатний аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати наукових досліджень у сфері вищої освіти.

ПРН 16. Володіти методиками навчання руховим діям та розвитку фізичних якостей студентів; працювати з документами планування (навчальний план, навчальна програма, робоча програма та ін.).

ПРН17. Використовувати в професійній діяльності актуальні прийоми навчання і виховання, різноманітні форми комунікації і активізації учнів в процесі занять фізичним вихованням.

ПРН18. Виконувати інформаційний пошук першоджерел і наукової та навчальної літератури з розглядуваної проблеми в бібліотеках з відкритим доступом та комп'ютерних мережах.

ПРН 19. Добирати засоби та методи фізичного виховання з урахуванням новітніх тенденцій педагогіки, теорії та методики фізичного виховання, теорії спортивного тренування.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- основні напрями технологічної освіти;
- сутність оптимальних шляхів застосування новітніх тенденцій у практичній діяльності фахівця фізичної культури;
- термінологію й тлумачення понять «технологія навчального процесу», «технологія виховного процесу», «технологія освіти», «технологія професійного формування фахівця фізичної культури і спорту»;

вміти:

- визначати вихідні положення сучасних технологій освіти, навчання й виховання учнів різновікових груп;
- аналізувати різні підходи технологічних процесів;
- чітко визначати мету та завдання спортивних дисциплін у навчанні й вихованні учнів.

На вивчення навчальної дисципліни «Сучасні технології викладання спортивних дисциплін» відводиться 210 годин (7 кредитів за ECTS).

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Кредит 1. Технологічний підхід і новітні інформаційні технології в сучасній освіті.

Тема 1. Технологічний підхід і новітні інформаційні технології в сучасній освіті.

Технологія становлення майбутніх фахівців фізичної культури й спорту – один із факторів формування здорового способу життя кожної людини. Стратегічний напрям загальної середньої освіти. Вибір освітньої технології. Механізм впливу на учня. Комплекс технологічних принципів навчання й виховання (за А. Я. Коменським).

Тема 2. Сутність та особливості педагогічної технології. Елементи педагогічної технології у фізичній культурі й спорті.

Педагогічна технологія як система наукових знань. Проблема сутності й особливостей педагогічної технології. Завдання технологічного впливу. Розмежування понять технології освіти. Функція “співучасті” учня в педагогічному спілкуванні. Функція “підвищення статусу” учня в педагогічному спілкуванні. Ознаки педагогічної технології. Критерії оцінювання педагогічної технології.

Кредит 2. Технологія функціонування системи фізичного виховання.

Тема 3. Технологія функціонування системи фізичного виховання.

Педагогічні умови забезпечення технологічного процесу. Конкретизація завдань фізичного виховання. Концептуальні положення. Технологія формування творчості. Технологія функціонування системи фізичного виховання. Механізм технологічного підходу до організації роботи з учнями.

Тема 4. Технологія формування творчої особистості вчителя фізичної культури.

Вивчення історичного аспекту технологічного підходу до навчання та виховання. Педагогічної думки про формування творчої особистості вчителя фізичної культури. Формування пізнавальних процесів учнів. Технологія створення психолого-педагогічних умов учнів. Уміння вчителя формувати творчу особистість учня.

Кредит 3. Вплив педагогічної технології фізичної культури на особистість школяра.

Тема 5. Вплив педагогічної технології фізичної культури на особистість школяра.

Гуманізація освіти. Технологія фізичного виховання особистості школяра.

Тема 6. Технологія організації групової навчальної діяльності.

Проблема технології групової діяльності учнів. Фронтальна, індивідуальна й групова форми роботи учнів. Організація групової навчальної діяльності на уроці фізичної культури.

Кредит 4. Сучасні педагогічні технології підвищення професійної спрямованості фахівця фізичної культури в навчально-виховному процесі сучасної школи

Тема 7. Сучасні педагогічні технології підвищення професійної спрямованості фахівця фізичної культури в навчально - виховному процесі сучасної школи.

Особливості змісту, структури, форм навчання та характерних рис фахівця фізичної культури підготовки до практичної роботи. Фізичне виховання в сучасній школі. Найголовніші чинники в навчальному процесі. Майстерність учителя фізичної культури. Вчені-педагоги, які розробили класно-урочну систему. Витоки фізичної культури. Урок гімнастики.

Тема 8. Технологія навчальної та науково-дослідної роботи як засіб формування професіоналізму майбутнього вчителя фізичної культури

Навчально-дослідна робота студентів. Участь студентів у навчально-науковій роботі. Завдання навчально-дослідної роботи.

Тема 9. Технологічні підходи й структура самовиховання майбутніх фахівців фізичної культури та спорту

Вимоги суспільства України до особи вчителя та особистісні вимоги вчителя самого до себе. Технологія самовиховання майбутніх учителів засобами фізичної культури та спорту. Види професійного самовдосконалення.

Кредит 5. Окремі напрями використання технології фізичної культури в навчально-виховному процесі.

Тема 10. Окремі напрями використання технології фізичної культури в навчально-виховному процесі.

Педагогічна технологія як категорія навчання та виховання. Використання педагогічної технології та її реалізація. Напрями педагогічного процесу. Аспекти використання технологічного процесу. Класифікаційна характеристика педагогічних технологій. Етапи формування професійної майстерності вчителя фізичного виховання. Критерії ефективності засобів педагогічної технології. Типові характеристики вчителів.

Тема 11. Технологічна модель професійних рис майбутнього фахівця фізичної культури.

Технологічна модель майбутнього вчителя фізичної культури. Риси, які характеризують молодого спеціаліста. Показники високого рівня професійної підготовленості фахівця із фізичної культури й спорту. Характеристика професіограми вчителя фізичного виховання. Структура педагогічної технології навчання. Технологічна модель професійних знань майбутнього фахівця фізичного виховання.

Тема 12. Технологія професіограм тренера, старшого тренера фізичної культури та спорту.

Риси фахівця фізичної культури. Задатки тренерської діяльності. Професійні вміння тренера. Порівняльна характеристика обов'язків у роботі тренерів і старших тренерів зі спортсменами різних вікових груп.

Тема 13. Професіограма організатора масової фізкультурно-оздоровчої роботи в технології підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту.

Організація фізкультурно-оздоровчих і спортивних заходів. Форми фізкультурно-оздоровчої роботи в школі. Основні форми роботи з фізичного виховання.

Кредит 6. Технологія проведення рухливих ігор на уроках фізичної культури в сучасній школі.

Тема 14. Технологія проведення рухливих ігор на уроках фізичної культури в сучасній школі.

Історія виникнення рухливих ігор та забав. Методика підбору рухливих ігор. Ефективність проведення гри. Керівництво грою. Використання рухливих ігор для вирішення різних завдань уроку. Ігри на місцевості.

Тема 15. Технологія організації позакласної роботи вчителя фізичної культури зі школярами різних вікових груп

Технологія виховної системи в організації позакласної роботи. Технологія позакласної роботи школярів різних вікових груп.

Кредит 7. Технологія етикету сімейних відносин – один зі складників професійної підготовки майбутнього вчителя, тренера, вихователя.

Тема 16. Технологія етикету сімейних відносин – один зі складників професійної підготовки майбутнього вчителя, тренера, вихователя.

Культура спілкування подружжя, Підґрунтям етикету сімейних відносин. Родина – соціальний осередок. Уміння з'ясувати стосунки. Етикет сімейних взаємин. Процес подружньої адаптації. Проблема сімейних свят. Найважливіша сфера спілкування подружжя в сім'ї.

3.Рекомендована література

Базова

1. Балахнічова Г. В. Формування професійної майстерності майбутнього фахівця фізичної культури: навч.-метод. посіб. для студ. випускних курсів ін-тів фіз. культури / Г. В. Балахнічова, Л. В. Заремба. – Луцьк : РВВ «Вежа» ВДУ ім. Лесі Українки, 2004. – 82 с.
2. Балахнічова Г. В. Технологічні аспекти формування професійних якостей вчителя фізичної культури в сучасний період / Г. В. Балахнічова, Л.В. Заремба // Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні : зб. наук. пр. – Вип. V. – Рівне, 2007. – С. 3-5.
3. Власюк Г. Модель сучасного вчителя фізичної культури / Г. Власюк // Компоненти. Актуальність : зб. наук. пр. – Вип. V. – Рівне, 2007. – С. 5-9.
4. Дудчак М. Проблеми спорту для всіх в Україні в контексті європейської інтеграції / М. Дудчак // Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні : зб. наук. пр. – Вип. 4. – Рівне, 2006. – С. 18-24.
5. Заневська Л. Самооцінка готовності майбутніх фахівців спортивно-оздоровчого туризму та рекреації до використання сучасних інформаційних технологій / Л. Заневська // Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні : зб. наук. пр. – Вип. 4. – Рівне, 2006. – С. 25-30.

6. Рожерс Т. Професійна підготовка вчителя фізичного виховання у процесі взаємодії ВНЗ та школи / Т. Рожерс // Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні : зб. наук. пр. – Вип. 4. – Рівне, 2006. – С. 55-57.
7. Світельник І. Деякі проблеми впровадження інновацій у систему інформаційного забезпечення вищої фізкультурної освіти / І. Світельник // Концепція розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні : зб. наук. пр. – Вип. 4. - Рівне, 2006. – С. 61-62.
8. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів / Шиян Б. М. – Ч. I, II. – Т. : Навч. кн. – Богдан, 2004. – 272 с.

Допоміжна

1. Бордовский Г. А. Новые технологии обучения. Вопросы терминологии / Г. А. Бордовский, В. А. Извозчиков // Педагогика. – 1993. – № 5.
2. Буркова Л. Технології в освіті / Л. Буркова // Рідна шк. – 2002. – № 2.
3. Бурмака Я. І. Про форми організації навчальної діяльності школярів / Я. І. Бурмака // Радян. шк. – 1984. – С. 39-44.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. / Дичківська І. М. – К. : Академвидав, 2004. – 352 с.
5. Жалдак М. И. Система подготовки учителя к использованию информационных технологий в учебном процессе / Жалдак М. И. – М. : [б. и.], 1989. – 48 с.
6. Зазюн І. А. Освітні технології у вимірах педагогічної рефлексії / І. А. Зазюн // Світло. – 1996. – № 1.
7. Зуев К. Я. Компьютер и общество / Зуев К. Я. – М. : Политиздат, 1990. - 314 с.
8. Каленюк О. М. Технологія формування духовності : монографія / О. М. Каленюк, К. О. Нісімчук. – Луцьк : Волин. обл. друк., 2003. – 204 с.
9. Кларин М. В. Педагогическая технология в учебном процессе / Кларин М. В. – М. : Знание, 1989. – С. 78.
10. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : навч. посібн. / Нісімчук А. С., Падалка О. С., Шпак О. Т. – К. : Вид. центр «Просвіта», 2000. – 368 с.
11. Нор Е. Ф. Технология организации групповой деятельности / Нор Е. Ф. – Николаев : [б. и.], 1998. – 75 с.
12. Омельченко С. Д. Формування педагогічної техніки як компонента педагогічної культури майбутнього вчителя : автореф. дис. на здобуття наук. ступ. канд. пед. наук : спец. 13.00.02 / С. Д. Омельченко. – Х., 1995. – 24 с.
13. Освітні технології / за заг. ред. О. М. Пехоти. – К. : [б. в.], 2001. – С. 91-108.
14. Падалка О. С. Педагогічні технології / О. С. Падалка, А. С. Нісімчук, О. І. Смолюк, О. Т. Шпак. – К. : Укр. енцикл., 1996. – 254 с.
15. Паламарчук В. Від творчої особистості до нових технологій навчання / В. Паламарчук, С. Рудювська // Рідна шк. – 1998. – № 2. – С. 52-62.
16. Петюков В. Ю. Основы педагогических технологий : учеб.-метод. пособие / Петюков В. Ю. – М. : [б. и.], 2001. – С. 63-119.

4. Інформаційні ресурси

1. Цьось А. В. Сучасні технології викладання спортивних дисциплін [Текст] : навч. посіб. / Анатолій Васильович Цьось, Галина Валентинівна Балахнічова, Людмила Василівна Заремба. – Луцьк : ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. – 132 с. – Режим доступу: http://esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/1622/1/suchasn_tehnolog.pdf

5. Форма підсумкового контролю успішності навчання: екзамен у II та III семестрах.

6. Засоби діагностики успішності навчання:

- Опитування під час проведення практичних занять.
- Оцінювання контрольних робіт.
- Контроль самостійної роботи студентів :
 - аналізуючи дані літературних джерел підготувати реферативну роботу або оформити завдання у вигляді проекту на одну з тем :
«Сучасна модель вчителя фізичної культури»;
«Сучасна модель тренера з обраного виду спорту»;
«Вклад у розвиток фізичної культури французького фізіолога й педагога Жоржа Демені (1850–1917 рр.)»;
«Науковці сьогодення про «Сучасні педагогічні технології»;
 - перевірка та оцінювання самостійної роботи студентів відбувається під час опитування. Питання контрольних робіт та тестового контролю складаються з урахуванням тем, які винесені на самостійну підготовку.
- Використання пакетів тестів.
- Індивідуальне науково – дослідне завдання - це написати статтю та прийняти участь у науково – практичних конференціях по тематиці дисципліни «Сучасні технології викладання спортивних дисциплін».
- Використання пакетів завдань для підсумкового контролю знань.

За II семестр студент може отримати максимально **300 балів**.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.

За III семестр студент може отримати максимально **400 балів**.

60% балів студенти накопичують на заняттях та під час поточного контролю, що регламентується робочою програмою викладача, 40% балів студенти набирають на іспиті.